

АЛГОРИТМ ВИКОНАННЯ ПРАКТИЧНИХ НАВИЧОК ДЛЯ СТУДЕНТА

**з дисципліни: «Соціальна медицина, організація та економіка
охорони здоров'я»**

1. Проведення епідеміологічних та медико-статистичних досліджень здоров'я населення.

Вміти розраховувати та оцінювати показники популяційного здоров'я (захворюваність, смертність, інвалідність), в динаміці та при співставленні з середньо статичними даними.

Алгоритм виконання:

1.1. Первинна захворюваність населення (найважливіша неепідемічна патологія)

1. Визначити і озвучити мету, завдання дослідження здоров'я населення
2. Запитати та охарактеризувати офіційні дані Державної служби статистики України за 2017 рік щодо первинної захворюваності (абсолютні числа) та структури первинної захворюваності (у відсотковому співвідношенні)
3. Перерахувати нозологічні групи, що відносяться до категорії найважливіших неепідемічних патологій, виділити можливі у представлений структурі первинної захворюваності
4. Розрахувати частку найважливішої неепідемічної патології (шляхом сумації обраних нозологічних груп у відсотковому значенні) та загальну частку іншої патології в структурі первинної захворюваності.
5. Обрати метод графічного відображення даних (діаграми: секторна, радіальна) для аналізу показників згідно з умовою та графічно представити результати дослідження (Excel)
6. Сформулювати висновки

1.2. Динаміка первинної захворюваності

1. Визначити і озвучити мету, завдання дослідження здоров'я населення
2. Запитати та/чи охарактеризувати офіційні дані Державної служби статистики України за 2016 та 2017 роки щодо первинної захворюваності та середньої чисельності населення (абсолютні числа).
4. Розрахувати показник первинної захворюваності України за 2016 та 2017 р. (на 1000 нас.).
5. Обрати метод графічного відображення даних (діаграми: стовпчаста, лінійна) для аналізу показників згідно з умовою та графічно представити результати дослідження (Excel)
6. Сформулювати висновки

1.3. Злоякісні новоутворення за окремими локалізаціями

1. Визначити і озвучити мету, завдання дослідження здоров'я населення
2. Запитати та охарактеризувати офіційні дані Державної служби статистики України за 2017 рік щодо кількості хворих зі злоякісними новоутвореннями за окремими локалізаціями (абсолютні числа).
3. Розрахувати частку злоякісних новоутворень за окремими локалізаціями (процентне співвідношення)
4. Розрахувати загальну частку новоутворень інших локалізацій в структурі захворюваності.
5. Обрати метод графічного відображення даних (діаграми: секторна, радіальна, стовпчикова) для аналізу показників згідно з умовою та графічно представити результати дослідження (Excel)
6. Сформулювати висновки

1.4. Первинна захворюваність за регіонами (на прикладі новоутворень)

1. Визначити і озвучити мету, завдання дослідження здоров'я населення
2. Запитати та охарактеризувати офіційні дані Державної служби статистики України за 2017 рік щодо кількості уперше зареєстрованих випадків захворювань за класами хвороб, за регіонами (абсолютні числа)
3. Виділити три області з найвищими показниками кількості певного класу хвороб (абсолютні числа).
4. Розрахувати захворюваність за певним класом хвороб у обраних регіонах у проміллі.
5. Обрати метод графічного відображення даних (діаграми: секторна, радіальна, стовпчикова) для аналізу показників згідно з умовою та графічно представити результати дослідження (Excel)
6. Сформулювати висновки

1.5. Смертність населення (у т.ч. від соціально-значущих захворювань)

1. Визначити і озвучити мету, завдання дослідження структури причин смертності.
2. Запитати та охарактеризувати офіційні дані Державної служби статистики України за 2018 чи 2019 рік щодо кількості померлих від різних нозологій (абсолютні числа) та структури причин смертності(у відсотковому співвідношенні)
3. Перерахувати нозологічні групи причин смертності, що відносяться до категорії соціально-значущих захворювань.
4. Обрати метод графічного відображення даних (діаграми: секторна, радіальна) для аналізу показників згідно з умовою та графічно представити результати дослідження (Excel)
5. Сформулювати висновки

1.6. Динаміка смертності населення

1. Визначити і озвучити мету, завдання дослідження структури причин смертності.
2. Запитати та охарактеризувати офіційні дані Державної служби статистики України за 2018 та 2019 роки щодо кількості померлих від різних нозологій (абсолютні числа) та структури причин смертності(у відсотковому співвідношенні)
3. Проаналізувати різницю між показниками структури причин смертності згідно з даними таблиці за 2018 та 2019 роки.
4. Обрати метод графічного відображення даних (діаграми: секторна, радіальна) для аналізу показників згідно з умовою та графічно представити результати дослідження (Excel)
5. Сформулювати висновки

1.7. Первинна інвалідність (за типом місцевості)

1. Визначити і озвучити мету, завдання дослідження здоров'я населення
2. Запитати та охарактеризувати офіційні дані Державної служби статистики України за 2019 рік щодо показників вперше визнаних осіб з інвалідністю в сільській та міській місцевості (абсолютні числа) та структуру причин інвалідності в даних місцевостях(у відсотковому співвідношенні).
3. Проаналізувати різницю між даними показниками структури різних причин інвалідності у сільській та міській місцевості.
4. Розрахувати частку осіб з інвалідністю у сільській та міській місцевості, проаналізувати знайдені числові значення.
5. Обрати метод графічного відображення даних (діаграми: секторна, радіальна) для аналізу показників згідно з умовою та графічно представити результати дослідження (Excel)
6. Сформулювати висновки

1.8. Первинна інвалідність (за типом патології)

1. Визначити і озвучити мету, завдання дослідження здоров'я населення
2. Запитати та охарактеризувати офіційні дані Державної служби статистики України за 2019 рік щодо кількості осіб вперше визнаних з інвалідністю від різних видів захворювань (абсолютні числа) та структури первинної інвалідизації (у відсотковому співвідношенні)
3. Проаналізувати структуру первинної інвалідизації населення залежності від класу захворювання.
4. Обрати метод графічного відображення даних (діаграми: секторна, радіальна) для аналізу показників згідно з умовою та графічно представити результати дослідження (Excel)
5. Сформулювати висновки

1.9. Інфекційна захворюваність

1. Визначити і озвучити мету, завдання дослідження.
2. Запитати та/чи охарактеризувати офіційні дані Державної служби статистики України за жовтень 2019р. щодо інфекційної захворюваності (абсолютні числа) та структури інфекційної захворюваності (у відсотковому співвідношенні).
3. Виділити найважливіші патології в загальній структурі інфекційної захворюваності.
4. Розрахувати частку найважливішої епідемічної патології та загальну частку іншої патології в структурі інфекційної захворюваності.
5. Обрати метод графічного відображення даних для аналізу показників згідно з умовою та/чи графічно представити результати (Excel).
6. Сформулювати висновки.

2. Обробка медичної інформації.

Вміти визначати джерело знаходження потрібної інформації; уміння проводити статистичну обробку матеріалу та аналіз отриманої інформації (демографічні показники, показники захворюваності з тимчасовою втратою працездатності).

Алгоритм виконання:

2.1. Міграція населення

1. Визначити і озвучити мету, завдання дослідження
2. Запитати та охарактеризувати офіційні дані Державної служби статистики України за 2018 та 2019 роки щодо міграції населення (абсолютні числа) та середньорічної чисельності населення в Одеській області у відповідні роки (абсолютні числа)
3. Пояснити поняття «сальдо міграції» та методику його аналізу
4. Розрахувати показники міграційного сальдо за 2018 та 2019 роки за формулою:

$$\frac{\text{Міграційний приріст (чи збиток)} \times 1000}{\text{Середньорічна чисельність населення}}$$

5. Обрати метод графічного відображення даних (діаграми: стовпчикова, лінійна) для аналізу показників згідно з умовою та графічно представити результати дослідження (Excel)
6. Сформулювати висновки

2.2. Статистика населення (розподіл за віко-статевою структурою)

1. Визначити і озвучити мету, завдання дослідження медико – демографічних показників
2. Запитати та/чи охарактеризувати офіційні дані Державної служби статистики України за 2017 та 2018 роки щодо чисельності населення та кількості зареєстрованих шлюбів в Одеській обл. (абсолютні числа).

3. Розрахувати структуру постійного населення Миколаївської обл. (у відсотковому співвідношенні) за статтю в даній віковій групі.
4. Обрати метод графічного відображення даних (діаграми: секторна, радіальна) для аналізу показників згідно з умовою та графічно представити результати дослідження (Excel)
5. Сформулювати висновки

2.3. Аналіз рівня шлюбності населення

1. Визначити і озвучити мету, завдання дослідження медико – демографічних показників
2. Запитати та/чи охарактеризувати офіційні дані Державної служби статистики України за 2017 та 2018 роки щодо чисельності населення та кількості зареєстрованих шлюбів в Одеській обл. (абсолютні числа)
3. Розрахувати загальний показник зареєстрованих шлюбів в Одеській обл. за 2017-2018 р. (на 1000 нас.)
4. Обрати метод графічного відображення даних (діаграми: стовпчаста, лінійна) для аналізу показників згідно з умовою та графічно представити результати дослідження (Excel)
5. Сформулювати висновки

2.4. Статистика населення (за віковою структурою)

1. Визначити і озвучити мету, завдання дослідження.
2. Запитати та/чи охарактеризувати офіційні дані Державної служби статистики України щодо чисельності постійного населення України за віком та статтю (за оцінкою) на 1 січня 2020 року.
3. Виділити віковий проміжок (за умовою завдання) в загальній чисельності постійного населення України.
4. Проаналізувати дані щодо динаміки з чисельності населення відповідного віку в загальній чисельності постійного населення України.

5. Обрати метод графічного відображення даних для аналізу показників згідно з умовою та/чи графічно представити результати (Excel).
6. Сформулювати висновки.

2.5. Народжуваність

1. Визначити і озвучити мету, завдання дослідження.
2. Запитати та/чи охарактеризувати офіційні дані Державної служби статистики України щодо кількості живонароджених за статтю по регіонах України у 2019 році.
3. Виділити данні щодо живонароджених хлопчиків в областях (відповідно до умови завдання) в загальній кількості живонароджених по полу по регіонах України.
4. Проаналізувати дані та розрахувати частку живонароджених хлопчиків чи дівчаток по регіонах у 2019 році (відповідно до умови завдання).
5. Обрати метод графічного відображення даних для аналізу показників згідно з умовою та/чи графічно представити результати (Excel).
6. Сформулювати висновки.

2.6. Захворюваність з тимчасовою втратою працездатності

1. Визначити і озвучити мету, завдання дослідження здоров'я населення
2. Запитати та охарактеризувати офіційні дані щодо захворюваності з тимчасовою втратою працездатності (ЗТВП) серед робітників промислового підприємства ВАТ «ВОЛОДАРКА» (абсолютні числа)
3. Пояснити методику розрахунку статистичних показників ЗТВП
4. Розрахувати основні показники ЗТВП (частота випадків непрацездатності на 100 працюючих, частота днів непрацездатності на 100 працюючих, середня тривалість одного випадку (в днях), питома вага хвороб органів дихання в структурі випадків і днів ЗТВП)

5. Обрати метод графічного відображення даних (діаграми: секторна, радіальна) для аналізу структури захворюваності згідно з умовою та графічно представити результати дослідження (Excel)
6. Сформулювати висновки

3. Проведення експертизи працездатності.

Вміти оформляти документи, що засвідчують тимчасову непрацездатність.

Алгоритм виконання:

1. Визначити і озвучити мету, завдання дослідження
2. Озвучити основні функції ЛН
3. Зробити запит необхідної нормативно-правової документації, відповідно до завдання (наказ МОЗ України № 455 від 13.11.2001р., що регламентує правильність заповнення ЛН, коди МКБ-10)
4. Проаналізувати отриману інформацію за наступними пунктами: дата видачі ЛН (цифрою позначають число, буквами - назву місяця, цифрою - рік); інформація щодо статі та віку пацієнта; шифр діагнозу відповідно до МКБ-10; причина непрацездатності; режим лікування; графа «Звільнення від роботи»
5. Порівняльний аналіз відповідності заповнення ЛН пацієнта Іванова І.П. відповідно до встановленим діагнозом, шифром діагнозу відповідно до Міжнародної статистичної класифікації хвороб і проблем, пов'язаних зі здоров'ям, десятого перегляду, прийнятої 43 Всесвітньою асамблеєю охорони здоров'я 01.01.93 р. (далі - МКБ-10) і інструкцією щодо заповнення ЛН.
6. Підведення підсумків: внести і озвучити корективи в ЛН (при виявленні неточності).

4. Проведення аналізу діяльності лікаря, підрозділу, закладу охорони здоров'я.

Вміти розраховувати та оцінювати основні показники діяльності лікаря, підрозділу, закладу медичної допомоги (у т.ч. економічних).

Алгоритм виконання:

4.1. Добровільне страхування (розрахунок страхового відшкодування)

1. Визначити і озвучити мету, завдання дослідження
2. Запитати зведення даних за програмою страхового поліса «Амбулаторно-поліклінічна допомога» страхової компанії ТЕКОМ при добровільному медичному страхуванні
3. Пояснити поняття «страхове відшкодування» та методику його аналізу
4. Розрахунок частки страхового відшкодування у вартості страхового поліса за формулою:

$$\frac{\text{Нетто} - \text{страховка} \times 100\%}{\text{Брутто} - \text{ставка}}$$

5. Обрати метод графічного відображення даних (діаграми: секторна, радіальна) для аналізу показників згідно з умовою та графічно представити результати дослідження (Excel)
6. Сформулювати висновки

4.2. Аналіз діяльності амбулаторно-поліклінічних закладів (забезпеченість лікарняними ліжками)

1. Визначити і озвучити мету, завдання дослідження діяльності амбулаторно-поліклінічних закладів
2. Запитати та/чи охарактеризувати офіційні дані Державної служби статистики України за 2016 та 2017 роки щодо чисельності населення та забезпеченості населення лікарняними ліжками (абсолютні числа) .
3. Розрахувати показник забезпеченості населення лікарняними ліжками за два роки.

4. Обрати метод графічного відображення даних (діаграми: стовпчаста, лінійна) для аналізу показників згідно з умовою та графічно представити результати дослідження (Excel)
5. Сформулювати висновки

4.3. Аналіз діяльності амбулаторно-поліклінічних закладів (динаміка відвідувань)

1. Визначити і озвучити мету, завдання дослідження діяльності амбулаторно-поліклінічних закладів
2. Запитати та/чи охарактеризувати офіційні дані Державної служби статистики України за 2016 та 2017 роки щодо середньої чисельності населення та відвідування амбулаторно-поліклінічних закладів (абсолютні числа).
3. Розрахувати показник відвідувань амбулаторно-поліклінічних закладів (на 1000 нас.) та проаналізувати динаміку відвідувань за два роки (2016-2017р.).
4. Обрати метод графічного відображення даних (діаграми: стовпчаста, лінійна) для аналізу показників згідно з умовою та графічно представити результати дослідження (Excel)
5. Сформулювати висновки

4.4. Інвестиції в охороні здоров'я

1. Визначити і озвучити мету, завдання дослідження
2. Запитати зведення даних щодо прибутковості медичної діяльності підприємства «РІА» та варіантів зміни інвестицій
3. Розрахувати величину виробничої собівартості за формулою:

$$\frac{\text{Прибуток} \times 100\%}{\text{Рентабельність прибутку}}$$

4. Розрахувати величину зміни рентабельності (відповідно до умови завдання) за формулою:

$$\frac{\text{Чистий прибуток} \times 100\%}{\text{Виробнича собівартість}}$$

5. Обрати метод графічного відображення даних (діаграми: лінійна, стовпчикова) для порівняння показників рентабельності у наведених випадках та графічно представити результати дослідження (Excel)

6. Сформулювати висновки (Який варіант інвестицій вигідніше?)